

SVOBODNA SLOVENIJA

ESLOVENIA LIBRE

Glasi Slovencev v Argentini

Leto LXXXI | 29. junija 2022 - Buenos Aires, Argentina | Št. 11

www.svobodnaslovenija.com.ar

Svobodna Slovenija

DAN DRŽAVNOSTI IN POSLOVILNI VEČER RAST 51

V soboto, 25. junija, je Republika Slovenija slavila 31 let neodvisnega obstoja.

Kot vsako leto je slovenska skupnost v Argentini, pod okriljem krovnega društva Zedinjena Slovenija, ta datum obeležila s slovesno prireditvijo, ki se je po dveh letih premora zaradi epidemije spet vršila v Slovenski hiši v Buenos Airesu.

Sveta maša

Slavje smo začeli ob 19.30 s sveto mašo za domovino, ki jo je daroval novoimenovani delegat za slovensko dušno pastirstvo, g. Franci Cukjati.

Prisotni so bili veleposlanik Republike Slovenije, Alain Brian Bergant, svetovalec na veleposlaništvu Igor Šef, predsednik društva Zedinjena Slovenija Jure Komar, ter zastopniki slovenskih društev in organizacij v Argentini.

Posebni pečat je mašni daritvi dalo navdušeno petje mladih skupine RAST 51, ki so se dva dni zatem že odpravili v Slovenijo.

Sveto mašo smo zaključili s prošnjo Materi božji v mogočni "Marija skoz' življenje", da bi Ona še naprej varno vodila domovino.

Poklon padlim

Po sveti maši je predsednik društva Zedinjena Slovenija, Jure Komar, skupaj z veleposlanikom Republike Slovenije Alainom Brianom Bergantom položil venec pred spomenik padlih. Z minuto molka smo se poklonili vsem, ki so dali svoje življenje za domovino.

V dvorani

Sledil je program v dvorani škofa Rožmana.

Začeli smo ga s prihodom zastav, slovenske, argentinske in evropske, ki so jih nosili učenci Slovenskega srednješolskega tečaja ravn. Marka Bajuka. Nato je vsa dvorana zapela argentinsko in slovensko himno ter spoštljivo poslušala akorde evropske.

Navzoče je pozdravil predsednik društva Zedinjena Slovenija:

Dragi rojaki

Slovenija danes vstopa v novo leto življenja, samostojnega življenja in razvoja. Čas v katerem se je treba naučiti živeti v demokraciji in zavzeti svoje mesto med narodi sveta.

Dolga leta so naši predniki želeli in sanjali imeti samostojno državo priznano na mednarodnem področju. Iz srca so želeli, saj kakor je rekel slovenski mislec »srce je sedež naše iden-

tite, istovetnosti in samostojnosti. Danes se veliko govori na vseh področjih o krizi identitete. Tako živimo navzven, da ne vemo, kaj smo, kaj nam pripada, kaj prav za prav hočemo. Kdor živi iz srca, pa nasprotno ve, kdo je, in kadar vemo kaj smo in od kod smo in kam gre naša pot, hodimo po trdnih tleh, kar nam budi resničen ponos in nam daje pogum«.

Dosegla se je samostojna država kateri pripadamo, saj tam so korenine naših prednikov, tam je del naše zgodovine in to začutimo v srcu ko stopimo na slovenska tla.

Današnji večer se poslavlja 51 Rast tečaja Ravnatelj Marka Bajuka, naše hčerke in sinovi bodo obiskali našo drago Slovenijo in bile price del slovenske države ki živi tukaj pod južnim križem.

Rast 51: veseli smo in ponosni da dosega te ta cilj in da nas boste predstavljali v naši domovini.

Kot skupnost vam želimo, da boste lahko začutili kaj pomeni domovina kjer so naše korenine in jo boste uživali.

Rast 51, želimo vam srečno pot in da bi lepo preživeli ta skupni čas v Sloveniji.

Zahvalimo se in prosimo našo Marijo Pomagaj naj varuje in popelje po pravi poti našo drago Slovenijo.

Bog te živi Slovenija!

Sledil je govor veleposlanika Republike Slovenije. Po končanem nagovoru je veleposlanik, skupaj s svetovalcem Igorjem Šefom in sodelavci na veleposlaništvu, slovesno izročil priznanja Republike Slovenije, ki jih je na predlog društva Zedinjena Slovenija meseca maja podelila tedanja ministrica dr. Helena Jaklitsch.

Priznanje za zasluge in prispevek na raznih področjih življenja naše skupnosti ob pomembnih življenjskih obletnicah so prejeli: Alenka Jenko Godec, Alenka Prijatelj, Anka Savelli Gaser in dr. Jure Rode.

Sledila je podelitev spominskih medalj ob 30. obletnici samostojne in neodvisne slovenske države, ki jih je ob tej priliki podelila Vlada Republike Slovenije.

Nekateri prejemniki se trenutno nahajajo v Sloveniji, zato so jim priznanja ali medalje bile izročene kar tam.

(nadaljuje na strani 2)

Govor veleposlanika Republike Slovenije Alaina Briana Berganta

Drage Slovenke in Slovenci, spoštovani rojaki, državljanke in državljani, dragi prijatelji!

Danes praznujemo 31. rojstni dan naše ljube, samostojne in neodvisne Republike Slovenije. Dobro se spominjam tistega vročega poletnega dne, ki smo ga dolgo čakali in je bil poln pričakovanj, hrepenenja in veselja. Zgodovinske sanje našega naroda so se uresničile, poti nazaj ni bilo več. Pred nami je bila le pot naprej, pot v demokracijo, spoštovanje človekovih pravic in pravne države, pot enakopravnega vključevanja v mednarodno skupnost in pot v evroatlantske organizacije.

26. junija leta 1991 je tedanji predsednik Predsedstva republike Slovenije Milan Kučan na slovesnosti na Trgu republike v Ljubljani razglasil samostojnost Republike Slovenije. Dan pred slovesno razglasitvijo samostojnosti je tedanja slovenska skupščina sprejela vse potrebne osamosvojitvene dokumente – Temeljno ustavno listino o samostojni in neodvisni Republiki Sloveniji, ustavni zakon za izvedbo temeljne ustavne listine in Deklaracijo o neodvisnosti. S sprejemom omenjenih dokumentov je Slovenija tudi formalno postala samostojna. Na dan razglasitve smo prvič slovesno dvignili novo slovensko zastavo, tedanji ljubljanski nadškof in slovenski metropolit dr. Alojzij Šuštar pa je na Trgu republike takrat blagoslovil lipo kot simbol slovenstva.

Delo slovenskega naroda se je začelo na verskem in jezikovnem področju že stoletja nazaj z Brižinskimi spomeniki, s Trubarjevimi, Dalmatinovimi, Bohoričevimi in drugimi deli. Številni pisatelji, pesniki, politiki so v težkih družbenih razmerah začeli izpostavljati in pisati slovensko besedo. Kasneje so ustvarjali in zagovarjali politične programe, kot je bil npr. program Zedinjene Slovenije, in zastopali interese Slovencev v okviru različnih držav od časa Avstro-Ogrske pa vse do samostojne Slovenije. Naši predniki so za to, da danes obstajamo in imamo svojo državo, umirali na številnih frontah, zato je spoštovanje lastne zgodovine, države in njenih simbolov naša trajna zaveza.

Vsem nam je dobro v spominu ostal konec govora predsednika predsedstva pred 31 leti, ko je izgovoril znamenite besede: "Nocoj so dovoljene sanje. Jutri je nov dan." Naslednji dan začela desetdnevna osamosvojitvena vojna. A enotni smo zmagali. Prav ta naša enotnost je bila odločilnega pomena za nastanek in razvoj naše slovenske države. Zato je danes naš skupni praznik.

Mi so uresničili sanje o svoji državi. Slovenija je danes ponosna, spoštovana, ugledna in zaupanja vredna država v mednarodni skupnosti, članica OZN, OVSE, EU, NATO, OECD in številnih drugih mednarodnih organizacij. Med novimi državami članicami smo prvi predsedovali EU, lani

že drugič, prvi med njimi prevzeli evro ter postali del schengenskega območja. Sedaj Slovenija kandidira za mesto nestalne članice Varnostnega sveta OZN za obdobje 2024-2025.

Kljub temu, da smo Slovenijo razvili v eno najbolj varnih držav na svetu, nam je ruska vojaška invazija na Ukrajino v osrčju Evrope pokazala, da mir in demokracija nista nekaj samoumevnega. Zanju se je treba boriti vsak dan. Slovenija skupaj z zavezniškimi državami od prvega dne stoji ob strani Ukrajini, ji pomaga po najboljših močeh in je ne bo pustila na cedilu. Slovenija je bila močna zagovornica, da se je Ukrajini na zasedanju Evropskega sveta, skupaj z Moldavijo, minuli četrtek podelil status države kandidatke za polnopravno članstvo v EU. Skupaj z našimi prijatelji in zavezniki, si prizadevamo za čimprejšnje končanje oboroženega konflikta in da v Evropi in drugod po svetu zavladajo mir, stabilnost in demokracija ter se polno spoštujejo človekove pravice. Demokracija je sveti gral naše države.

Po pandemiji novega koronavirusa smo se znašli v novi krizi, vojni v Ukrajini, ki močno vpliva na ves svet, tudi Slovenijo in naše gospodarstvo. Pred novo vlado je velik izziv soočanja z nevarnostjo prehranske in energetske nepreskrbljenosti. Čakajo nas izjemno zahtevni časi, z zapletenimi nalogami, ki zahtevajo jasno vizijo in soglasje okoli nje. Toda sedanjost ne prinaša samo običajnih kriznih negotovosti, skrbi in strahov, temveč tudi preizkušnjo in veliko priložnost, da se z inovativnimi pristopi ne samo prilagajamo, ampak tudi dejansko spreminjamo našo Slovenijo, skladno s trajnostnim razvojem in iz te krize odkorakamo še močnejši. Vizija zelene in digitalne Slovenije je kot nalašč za našo prečudovito domovino, tako rekoč ji je pisana na kožo. Vsi skupaj lahko storimo več za naše naravno okolje, za naše zdravje in za kakovost našega življenja. Prav vsak od nas lahko prispeva.

Naše misli naj bodo zato usmerjene v prihodnost. Kot je dejal nekdanji predsednik dr. Danilo Türk, moramo preseči razlike in končati politično uporabo naših bolečin iz preteklosti. Spomin na žrtve vseh vojn in vsega vojnega in povojnega nasilja na naših tleh je treba ohranjati s potrebno pieteto, odkrivanje zgodovinskih resnic pa prepustiti zgodovinarjem. Zločini morajo biti kaznovani, vse moramo obsojati in obsoditi. Mladi so naša prihodnost, zato jih preteklost ne sme obremenjevati.

Veseli me, da so z nami danes tudi maturanti 51. generacije Slovenskega srednješol-

(nadaljuje na strani 2)

(iz strani 1)

skega tečaja ravnatelja dr. Marka Bajuka, ki čez dva dni potujejo v Slovenijo. Želim vam drage maturantke in maturanti, da mesec dni, ki ga boste preživeli v svoji drugi domovini kar najbolje izkoristite za nadgradnjo vašega znanja slovenskega jezika na Mladinski poletni šoli v Ljubljani, da uživate ob spoznavanju naravnih lepote Slovenije in preživite nepozabne trenutke z vašimi sorodniki. Globoko sem prepričan, da bo tudi RAST 51 z nastopi navdušila na prireditvi Dobrodošli doma v Novem mestu, pa na 50. Festivalu narodno zabavne glasbe v Novi Gorici in drugih nastopih v Za-

vodu sv. Stanislava v Šentvidu, pa v Šentjoštu nad Horjulom, Logatcu in še kje. Na veleposlaništvu si dogovarjamo, da vas bodo sprejeli še v Uradu predsednika republike, Ministrstvu za zunanje zadeve in Uradu Vlade za Slovence v zamejstvu in po svetu. Srečno RAST 51!

Nekdanji predsednik vlade Janeza Janše je ob 15. obletnici državnosti dejal, da nikoli ne bomo največji. Nikoli ne bomo najmočnejši. Lahko pa smo najboljši. Zberimo torej naše najboljše moči in približajmo se temu idealu! Lahko se samo strinjamo z besedami enega naših največjih pisateljev Ivana Cankarja, ki je zapisal: Po vsem svetu lahko iščemo, a nikjer na bomo na prostoru, velikem kot Slove-

nija, našli toliko naravnih lepote. Toliko lepih rek, travnikov, gora in jezer. Pa vinskih gor, kraških polj, širnih gozdov in sinjega morja. Res je, imamo nebesa pod Triglavom.

Predsednik Borut Pahor poziva k strnjenju vrst, politični in narodni enotnosti, da zgradimo mostove zaupanja, da okrepimo sodelovanje in se skupaj vprašamo, kakšno Slovenijo hočemo jutri.

Danes je praznik naše države. V tej čudoviti domovini je dovolj prostora za vse, če se bomo spoštovali in vzpodbujali – in ga nikoli ne bo dovolj, če se bomo prerivali ali celo izključevali. Tu smo, odgovorni za sedanje in prihodnje generacije, da skupaj z ustvarjalnostjo,

delavnostjo, podjetnostjo, predanostjo, pravičnostjo, odprtostjo, strpnostjo in poštenjem gradimo našo Slovenijo. Če se bomo pogovarjali in se slišali, če se bomo upoštevali, bodrili in si pomagali, če bomo povezana in solidarna družba, nam je skoraj vse dosegljivo.

Drage Slovenke in Slovenci, s tem iskrenim prepričanjem vam iz srca čestitam ob osrednjem državnem prazniku, ki ga ponosno nosimo v svojih srcih, kdorkoli že smo in kjerkoli že smo. Pred nami je nov dan, nove sanje.

Zato praznujmo samozavestno, naša država ima svetlo prihodnost. Vse najboljše in srečno. Naj živi Slovenija! Naj živi Argentina!

(iz strani 1)

Nastop RAST 51

Po zaključenem formalnem slavlju smo pa uživali ob nastopu skupine RAST 51, ki nam je na odru pokazala kulturni program s katerim se bo predstavila v Sloveniji.

Naslovili so ga "Dve domovini, eno samo srce". V njem so v pesmi, poeziji in plesu pokazali, kako so odraščali v dveh svetovih, slovenskem in argentinskem, in kako so gojili ljubezen do obeh domovin.

Izbrali so besede Martina Sušnika, dr. Tine Debeljaka in dr. Marka Kremžarja.

Prvo so se predstavili v besedah argentinsko-slovenskega pesnika in filozofa Martina Sušnika:

*Otrok sem,
rojen pod Južnim križem - a s triglavsko krvjo.
Prejel sem dediščino slovenskega semena,
ki je doraslo kot posebnost pod srebrnim soncem.*

V svojem programu so želeli izraziti tudi poseben poklon dr. Marku Kremžarju, ustanovitelju in dolgoletnemu profesorju Slovenskega srednješolskega tečaja, z recitacijo njegove pesmi "Slovenija v svetu", ki je postala naša prava izseljenska himna:

*Slovenija, moj dom brez mej,
ker nosim te s seboj!
Kjer rod je moj, kjer sin je tvoj,
tam si, Slovenija!*

Recitacije in pesmi so povezali z besedami dr. Tineta Debeljaka:

*Kje dom je moj?
Dom je nam svetilnik ob morju, mimo kate-
rega bomo zavozili v ocean z vso svojo mla-
dostjo, pa se bomo ozirali v njegovo luč še
na visokih valovih in se bomo vedno vračali k
njemu, ki izžareva našo mladost.*

Za plesne točke so pa izbrali tango in argentinsko folklorno pesem ter zapeli slovensko "V meni bije slovensko srce".

Mlada energija je napolnila dvorano in publika jim je navdušeno plaskala in jim tako pokazala, da jih bo v duhu spremljala skozi ves čas njihovega potovanja v Slovenijo. Sledilo je še ganljivo pismo staršev ob odhodu na potovanje, ki ga je pripravil in prebral Bine Magister.

Družabnost ob prigrizku

Kulturnemu delu večera je sledil družabni, ob bogati kulinarčni ponudbi, za katero so poskrbele družine petošolcev.

RAST 51

Petošolci srednješolskega tečaja prof. Marka Bajuka v letu 2022 so se v ponedeljek veselo odpeljali na študijsko potovanje v Slovenijo.

Skupino, ki potuje v Slovenijo, sestavlja 12 petošolcev, natanko 6 deklet in 6 fantov, in skoraj vsi prvič obiskujejo Slovenijo. Voditelji, ki jih spremljajo, Pavel Brula, Andrejka Selan Vombergar in Marko Koželnik, so temeljito organizirali vsak korak potovanja, da ne bi nič ostalo v zraku. Nekaj mesecev pred odhodom so priredili srečanja, da bi se mladi bolj povezali v prijateljstvu, saj jih je doletel čas epidemije in so zato izgubili kar nekaj osebnega stika.

V soboto, 25. junija, so v Slovenski hiši pripravili svoj poslovlilni večer v sklopu dneva državnosti. Pokazali so nam program, ki ga bodo predstavili v Sloveniji pod geslom: »Dve domovini eno samo srce«. Z njim želijo izraziti, kako čutijo, da so res del dveh domovin.

Zamislili so si grb, ki predstavlja ta objem dveh kultur, argentinske in slovenske. Izbrali so simbole obeh glavnih mest: iz Slovenije, Ljubljanski zmaj, iz Argentine pa buenosaireski obelisk. Zmaj predstavlja moč in

veličino naših prednikov, ki so odšli na težko pot begunstva in izgnanstva. Niso se predali malodušju in so pogumno vztrajali v svojih vrednotah, ki so jim bile svete. V senci obeliska so našli svoj dom, zase in za svoje potomce, da bi živeli v miru in svobodi. Združitev dveh kultur nosijo v sebi kot posebnost, ki jih bogati. S tipičnimi argentinskimi pesmi, prepletenimi s slovensko besedo in pesmijo, pokažejo ta objem vsega argentinskega in slovenskega.

Profesorji plesne skupine »Pampa y Cielo« so jih naučili dva plesa, kar ni bila lahka naloga, in jih ob tem spodbujali, naj na odru izražajo tako svojo argentinsko pripadnost kot ponos, da so Slovenci. In uspelo jim je, da so dosegli več kot so mislili, da so sposobni.

V svojem zahvalnem govoru so se dijaki spomnili svojih profesorjev, ki so imeli z njimi potrpljenje, ko so po vajah prihajali utrujeni na tečaj.

Posebno so se tudi zahvalili profesorici Lucijani Hribar Podržaj, ki si je zamislila in uredila almanah, kateri nosi naslov »Pogled nazaj, korak naprej.« V njem jih z vprašanji spretno vodi, da razkrivajo svoje življenje, svoje sanje, razmišljanja in načrte za prihodnost. Končno obliko je almanahu dala oblikovalka Leila Erjavec in dosegla, da je tisk prikupen in prijazen vabi k branju.

Rast bo prva dva tedna obiskovala Mladinsko poletno šolo slovenskega jezika. V vsem času potovanja bodo spoznali veliko znamenitih krajev: Bled, Bohinj, Postojnsko jamo, Slovensko morje, Koroško, Gorico, seveda Ljubljano, povzpeli se bodo na Triglav, če jim bo vreme naklonjeno... V programu imajo kar 6 nastopov, na katere ste lepo vabljeni vsi, ki se ta čas mudite v Sloveniji.

Veseli bomo, da sledite njihovem potovanju na omrežju [Instagram](#) in na [Facebooku](#) Svobodne Slovenije.

Program

Bine, oče petošolca je v svojem poslovlilnem pozdravu dal otrokom še zadnje napotke: »Rast 51, uživajte prelepo naravo, domače kraje, stik z znanci. Če pa pride do nesporazuma hitro uredite. Naj prevladuje med abiturienti nesebičnost in dobra volja, ki je najboljša!!!!

Naj vam pri tej avanturi pomaga in stoji vedno ob strani Vsemogočni Bog zato se k Njemu in Mariji obrnite pri vsakdanji molitvi. Srečno pot!!!! Radi vas imamo.

Vaši starši

V ponedeljek, 27. junija, je RAST 51 odpotovala v Slovenijo. Želimo jim srečno pot in lepa doživetja v domovini prednikov!

Zahvale

RAST 51 se zahvali vsem, ki so pomagali pri pripravah za program in potovanje:

Lucijani Hribar Podržaj za vodstvo almanaha, Metki Mizerit, Alenki Cukjati, Marjanu Hribarju in Tonetu Mizeritu za lektoriranje, Tatjani Modic Kržišnik, Ivani Tekavec in Leili Erjavec za sodelovanje.

Za program: Martinu Sušniku, Veroniki Vombergar Grilj, Andrejki Vombergar Štrfliček in Andrejki Selan Vombergar.

Za luči in zvok Aleksu Šucu, Matjažu Grozniku in Igorju Zupancu.

Za spremstvo in vodstvo skupine v Sloveniji: Pavlu Bruli, Andrejki Selan Vombergar in Marku Koželniku.

Za finančno podporo, Uradu vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu. Prav tako tudi veleposlaniku Republike Slovenije, društvu Zedinjena Slovenija, Slovenskemu srednješolskemu tečaju, Slomškovem domu in šoli, Slovenski hiši ter Društvu slovenska Pristava.

PREJEMNIKI PRIZNANJ *Urada vlade za Slovence v zamejstvu in po svetu*

**Anka Savelli
Gaser**

Rodila v Ljubljani novembra leta 1941 staršema Amaliji Kristan in dr. Juliju Saveliju. Glasbeni talent je podedovala kar po obeh.

Pri devetih letih je začela študirati klavir na ljubljanskem konservatoriju, vsako leto nastopila na interni produkciji, kasneje pa tudi na javni produkciji v veliki dvorani Slovenske filharmonije in na Radiu Ljubljana, v oddaji Mali umetniki izvajajo velike umetnike.

Leta 1954 so otroci z mamo odšli v Argentino, kamor je kot povojni begunec oče odšel skoraj desetletje prej.

Nadaljevala je s študijem klavirja pri prof. Jožetu Osani.

Kot štirinajstletna deklica je prvič spremljala Gallusov otroški zbor pri Gobčevi spevoigri Kresniček, tej pa so sledile še druge. Vključila se je v SDO in že leta 1956 je ustanovila dekliški pevski zborček, ki je kasneje prevzel ime Slovenske Mladenke. Deloval je dolgo vrsto let, seveda z menjajočo zasedbo.

Dirigirala je dekliškemu zboru, nato mešanemu mladinskemu zbor SPZ Gallusa, Slovenskemu komornemu zboru, Mladinskemu pristavskemu zboru in raznim manjšim priložnostnim zborom, ki so popestrili prireditve in druge proslave, kulturne večere ter lepo število gledaliških iger.

Leta 1987 je za očetom prevzela vodstvo zbora Gallus. Med nepozabne trenutke življenja naše skupnosti nedvomno sodi potovanje zbora v Slovenijo v maju 1991, tik pred razglasitvijo osamosvojitve.

Mož Miha Gaser je bil navdušen režiser in je v svoja dela večkrat vključil tudi zborovske vloške, pri katerih je sodelovala. Med njimi velja omeniti zgodovinske igre, kot so bile Koroška ohcet, s petjem v pravem zilijskem narečju, ali pa Zadnje ustoličenje, z okoli dvesto pevci treh mladinskih zborov (Pristava, Slomškov dom in San Justo).

Potem, ko je zbor Gallus prenehal s svojim delovanjem, je še naprej rada sodelovala kot organistka pri drugih zborih v skupnosti, poleg že omenjenih priložnostnih pevskih skupin, ki jih je sama vodila.

Obenem je dolgo vrsto let učila petje v Prešernovi šoli, vedno pa pomagala pri učenju spevoiger, prirejala razne pesmi, za katere ni bilo notnih zapisov, ter ustvarila razne otroške pesmi in kar pet celotnih maš (za moški zbor, dve za dekliški, eno za ženski zbor in dve za mešani zbor).

Leta 2000 je začela v Prešernovi šoli poučevati slovnico. Od tedaj je skoraj neprekinjeno nadaljevala s poučevanjem, v zadnjih časih pa se je največ posvetila sobotnemu tečaju za odrasle.

**Alenka
Jenko**

Alenka Jenko se je rodila 13. januarja 1942, očetu Jožetu in mami Fridi. Imela je starejšega brata in dobila še mlajšo sestro. Takrat so stanovali v Straži pri Novem mestu. Oče je bil pri domobrancah. Da bi ga ne ujeli, se je po vojni skrival pri stari mami. Ves ta čas so stražili hišo, prepričani, da se bo vrnil, vendar je novembra 1945 uspel pobegniti čez mejo ter se pridružil slovenski taboriščni skupnosti v Serviglianu. Alenki so že ob koncu vojne, ko je bil še v Sloveniji, rekli, da je oče mrtev. V tem prepričanju je živela vse do leta 1954, ko so meseca aprila z mamo odšli v Argentino. Šele takrat so ji povedali, da je oče še živ ter da jim je pakete, ki so jih po vojni prejeli, da so lažje preživeli, pošiljal oče in ne nek sorodnik iz Amerike, kot ji je vedno govorila mama.

Že v Argentini, in v težkem vzdušju domotožja, se je takoj prva leta vključila med prvimi slušateljci literarnega krožka, ki je par let kasneje prerastel v Srednješolski tečaj ravn. Marka Bajuka. Skupaj z Bojem Petričkom, Milanom Bevkom, Tonetom Mizeritom, Alenko Prijatelj, Meto Debeljak in Meto Duh so sestavljali prvo skupino krožkarjev, kateri sta predavala dr. Marko Kremžar in Milan Magister.

Med prvimi dejavnostmi v Argentini se je udeleževala v DIO, Dekliški Dijaški Organizaciji, kjer je bila tudi tajnica. Pozneje je sodelovala tudi v SDO. Tam je bila tudi pri folklorni skupini. Kot članica SDO je bila leta predsednica Centrale, skupaj s Tinotom Vivodom.

V sklopu kulturnih dejavnosti je rada sodelovala pri raznih igrah, nastopih in recitacijah, kjer je, v okviru praznovanja 25. letnice zdomstva, med vajami za Dumo tudi spoznala bodočega moža, Frida Beznika. V nadaljnjih letih mu je vedno bila v oporo v vsem njegovem gledališkem delovanju.

Klub nemalim obveznostim in skrbem za družino si je vedno našla trenutek tudi za sodelovanje v raznih organizacijah. Skrb za obstoj slovenske skupnosti jo je približal odboru Zedinjene Slovenije, kjer je tudi zasedala mesto predsednice med leti 2009 in 2012.

Leta 1998 se je vrnila na Srednješolski tečaj, kjer sodeluje kot tajnica neprekinjeno do današnjega dne.

**Alenka
Prijatelj**

Alenka Prijatelj je bila rojena leta 1941 v Ljubljani, kot osmi otrok v družini Ivana Prijatelja, pred vojno cenjenega ravnatelja mariborskega in ljubljanskega učiteljskega, ki je po odhodu iz domovine maja 1945, vodil tudi slovensko begunsko gimnazijo v Italiji, in Kristine Rotovnik. Stara je bila 3 leta ko se je družina, zaradi strahu pred komunističnim nasiljem, odpravila na pot begunstva, zato je del otroških let preživela v begunskih taboriščih v Italiji.

Po treh letih je skupaj z družino odšla v Argentino, kjer so si, tako kot mnogi povojni politični begunci, ustvarili novo življenje. Tu je hodila v osnovno in srednjo šolo in na univerzo, sočasno pa je sodelovala pri mladinskem odseku nastajajoče slovenske skupnosti.

Bila je tudi del prve skupine dijakov, s katerimi se je leta 1958 še v lesenih barakah tam, kjer v Buenos Airesu danes stoji Slovenska hiša, pod vodstvom dr. Marka Kremžarja začel literarni krožek. Iz te skupine se je razvil Slovenski srednješolski tečaj ravn. Marka Bajuka, ki še danes deluje.

Že leta 1972 je začela poučevati v Slomškovi šoli, slovenski sobotni šoli, ki deluje v Slomškovem domu, enem od šestih domov slovenske skupnosti v Buenos Airesu. Leta 1996 je postala voditeljica Slomškove šole, sočasno pa je bila aktivna še v različnih odborih Slomškovega doma ter v društvu Zedinjena Slovenija, krovni organizaciji Slovencev v Argentini. Prav tako je sodelovala na Srednješolskem tečaju. Leta 1997 jo je življenje spet popeljalo v Slovenijo. Po sedmih letih se je vrnila v Argentino ter kmalu spet prišla za delo v skupnosti, tokrat v Zedinjeni Sloveniji kot šolska referentka.

Postala je tudi predsednica Zveze slovenskih mater in žena, katere namen je med drugim tudi skrb za osamljene in pomoči potrebne rojake. Zveza še danes vodi. V letošnjem letu je Zveza, na njeno pobudo in v njeni organizaciji pripravila zelo zanimivo spletno razstavo z naslovom "Skrinja spominov", v kateri so predstavljeni nekateri predmeti, ki so jih slovenski begunci v Argentino prinesli iz Slovenije in taborišč.

Alenka Prijatelj je, kot jo opisujejo njeni bližnji prijatelji, vedno je nasmehana in pripravljena pomagati potrebnim, danes pa ji je v največje veselje in ponos 7 vnukov in vnukinj.

**dr. Jure
Rode**

Rojen je bil v Ihanu 27. 4. 1937.

7. maja 1945 je kot otrok, skupaj z domačimi, sorodniki in nekaterimi vaščani pred komunistično nevarnostjo stopil na begunsko pot, ki ga je skozi Ljubelj vodila najprej v taborišče na Vetrinjskem polju pri Celovcu in nato naprej v Peggez-Lienz in končno v taborišče Spittal ob Dravi. Tam je obiskoval osnovno šolo. Po treh letih in pol taboriščnega življenja je prispel z domačimi v Argentino 27. decembra 1948.

Srednjo šolo je dokončal na državni gimnaziji v Adroqueju kot notranji gojenec Škofovega zavoda v Adroqueju, ki ga je ustanovil begunski škof dr. Gregorij Rožman, nato je vstopil v Slovensko begunsko semenišče in bil posvečen v duhovnika 8. decembra 1963. Takoj po posvečenju je začel sodelovati v slovenskem dušnem pastirstvu.

Leta 1975 mu je tedanji buenosaireški nadškof Juan Carlos Aramburu preskrbel štipendijo za bivanje v Južnoameriškem zavodu v Rimu in študij na Papeški univerzi Gregoriana, kjer je leta 1980 doktoriral iz cerkvenega prava in se vrnil v Argentino.

Od leta 1981 do 2013 je poučeval cerkveno pravo na pravni fakulteti Papeške katoliške univerze UCA v Buenos Airesu in na isti fakulteti, na Šoli za politične vede, poučeval teološke predmete in teološko antropologijo, nekaj let je pa tudi predaval za podiplomske študije Vzhodno cerkveno pravo na Fakulteti kanonskega prava.

Od januarja 1964 do danes deluje pretežno v slovenskem dušnem pastirstvu; daruje nedeljske svete maše v San Martinu, Carapachayu in v San Justu. Od semeniških let naprej sodeluje pri slovenskem tisku (Duhovno življenje, Oznanilo...). Od začetka leta 2001 daruje tudi mesečno mašo za primorske predvojne rojake v cerkvi sv. Rafaela v Villa Devoto. Več let bil hišni kaplan šolskih sester na Paternalu.

Poučeval je verouk na osnovnošolskih tečajih in na Srednješolskem tečaju. V slovenski skupnosti vodi priprave na svete zakramente, daruje nedeljske maše ter obiskuje bolnike, osamele in zapuščene.

Vsa leta je sodeloval tudi s Slovensko kulturno akcijo.

Bil je soustanovitelj Zveze slovenskih mater in žena, katere delo še vedno spremlja in podpira.

Dr. Rode je bil delegat slovenske škofovske konference s potrditvijo argentinske škofovske konference za slovensko dušno pastirstvo v Argentini od leta 2000 do letos. Odlikujeta ga vestnost, velikodušnost, preprostost in predanost Bogu in slovenskemu narodu. Vsa leta delovanja ga vodi skrb za vsakega slovenskega rojaka, nešteto kilometrov je prevozil po vseh predelih Argentine, da je osebno obiskoval sobrate duhovnike, slovenske skupnosti in posameznike.

Vzporedno z delom med slovensko skupnostjo je opravljal naslednje službe: cerkveni notar, branilec zakonske vezi na cerkvenem sodišču druge stopnje za Argentino, od leta 1986 generalni vikar za katoličane vzhodnih obredov, ki nimajo lastnega Ordinarija, vodja nadškofijskega odbora za zadeve svetnikov, sodnik na cerkvenem medškofijskem sodišču v Buenos Airesu. Nekaj nad deset let je bil tudi kaplan pri Argentinski federalni policiji.

Slovesno zlato mašo je daroval 15. decembra 2013 v slovenski cerkvi Marije Pomagaj v Slovenski hiši, v krogu sobratov duhovnikov, kjer mu je vsa slovenska skupnost izrazila hvaležnost za toliko prizadevanja in truda. S predanostjo in vnetim delom je do danes skrbel za ohranitev vere med slovenskimi izseljenci v Argentini.

Naj mu Bog stotero povrne vse delo in požrtvovalnost!

SPOMINSKE MEDALJE

"30. obletnica samostojne in neodvisne države Republike Slovenije"

VLADA REPUBLIKE SLOVENIJE

Marcelo Claudio Brula
Štefan Godec
Dani Grbec
Ani Klemen
Jure Komar
Lučka Marinček Kastelic
Mirjam Mehle
Tone Mizerit
Dominik Oblak
Irena Poglajen
Mariana Poznič
Nina Pristovnik Díaz

Jernej Dobovšek
Jože Jan
Marjan Loboda
Jana Peternel Dobovšek
Jure Rode
Andreja Kristina Selan
Marta Paulina Selan
Ani Senovršnik
Mirko Vasle
Neda Vesel
Zdenka Virant Jan
Zedinjena Slovenija

PREDSTAVITEV ZBORNIKA "ZDAJ GRE ZA SLOVENIJO" v Sloveniji in zamejstvu

V letu 30. obletnice samostojne in neodvisne države Slovenije je Svobodna Slovenija, v okviru društva Zedinjena Slovenija, pripravila zbornik pod naslovom "Zdaj gre za Slovenijo!"

Tiskan zbornik je v Buenos Airesu izšel meseca oktobra 2021, slovesno smo ga predstavili na Slovenskem dnevu, v prisotnosti tedanje ministrice za Slovence v zamejstvu in po svetu dr. Helene Jaklitsch, veleposlanika Republike Slovenije Alaina Briana Berganta, zastopnikov organizacij naše skupnosti in številnih rojakov.

V marcu/aprilu 2022 se je pa končno pojavila prilika, da zbornik glavna urednika, Mariana Poznič in Jože Jan -zdaj s stalnim prebivališčem v Sloveniji- skupaj s predsednikom društva Zedinjena Slovenija Juretom Komarjem, osebno predstavimo še v Sloveniji ter med rojaki v italijanskem in avstrijskem zamejstvu. Prav tako dokumentarni posnetek "Slovenija, zapojmo ti!", katerega glavna avtorja sta Mirjam Oblak in Martin Selan.

V nadaljevanju sledi opis štirih takih srečanj, ki se pa seveda niso omejila na te naše izdelke: ti so bili povod za širše in tudi globlje pogovore o naši skupnosti, o naši sedanosti, predvsem pa o perspektivah za bodočnost.

TRST, 28. MARCA:

V imenu Društva slovenskih izobražencev in Knjižnice Dušana Černeta nas je Ivo Jevnikar povabil na njihov že tradicionalni "Ponedeljkov večer".

Kako je s Slovenci v Argentini? - se je glasilo vabilo na srečanje v Peterlinovi dvorani v Ul. Donizetti 3 v Trstu - Ob pogledu na preteklost pa bo v ospredju razgovor s tremi gosti o tem, kako je s Slovenci v Argentini danes, s kakšnimi težavami se soočajo in kako jim v najbolj trdoživi zdomski skupnosti v svetu kljubujejo, da bi bila njena prihodnost čim uspešnejša.

Pogovor je vodil Ivo Jevnikar, ki odlično pozna našo skupnost, saj jo redno spremlja ne le prek naših publikacij in stikov na daljavo, ampak tudi v živo, prek številnih srečanj z rojaki, med katerimi velja izpostaviti že večletne obiske abiturientov našega Srednješolskega tečaja.

Vprašanja so potekala o vsebini in pripravah zbornika in dokumentarnega posnetka "Slovenija, zapojmo ti!", pa tudi o naših sobotnih slovenskih šolah, o težavah pri ohranjanju slovenščine, o posledicah zaprtja zaradi epidemije novega koronavirusa, o naših društvi. Za konec smo si skupaj ogledali že omenjeni dokumentarec.

Lepo je bilo srečati med obiskovalci nekaj starih znancev iz Argentine, med njimi Lučko Kremžar, nekdanji aktivno v naši skupnosti in sedaj v Knjižnici Dušana Černeta. ki so se približali, da kaj več izvedo o naši sedanosti, pa so s svojimi vprašanji in pripombami tudi pripomogli k izpopolnitvi slike naše skupnosti. Po končanem pogovoru seveda ni manjkalo še lepega druženja ob srečanju.

Celotno srečanje so predvajali v živo, objavljamo najdeto na tej [povezavi](#).

O srečanju sta v naslednjih dneh poročala [Primorski dnevnik](#) in [Novi glas](#).

CELOVEC, 29. MARCA:

Že naslednji dan smo se podali na Koroško. Kar tri slovenska zamejska društva: Mohorjeva družba z direktorjem Francem Kelihom, Krščanska kulturna zveza s predsednikom Jankom Krištofom in Narodni svet koroških Slovencev s predsednikom dr. Zdravkom Inzkom, so združena gostila Zedinjeno Slovenijo iz Argentine. Kako pomembno srečanje za povezanost med Slovenci okoli po svetu!

Prisotnim smo za začetek opisali okoliščine nastanka našega zbornika, priprave in delo ter vsebino. Pogovor je pa nato stekel še o življenju naše skupnosti v sedanosti in si potem za konec ogledali še naš dokumentarec.

Veseli smo bili obiska nekdanje članice naše skupnosti, Bernarde Fink Inzko. Za organizacijo dogodka je poskrbela Marija Gruškovnjak, za kar se ji iz srca zahvalimo!

O dogodku je poročal spletni časopis [Nedelja](#), pa tudi [Narodni svet koroških Slovencev](#) na svoji spletni strani ter [Družina](#).

LJUBLJANA, 11. APRILA:

V slovenski prestolnici nas je v svoji galeriji sprejela založba Družina. Vodstvo srečanja je prijazno sprejela Jasmina Rihar, ki je uvodoma zbranim prikazala nekajminutni posnetek iz množične manifestacije 30. junija 1991 na Plaza San Martín, na kateri smo argentinski Slovenci pozdravili novo državo in zahtevali umik Jugoslovanske ljudske armade iz slovenskega ozemlja. Na tistem dogodku je kot voditelj in napovedovalec nastopil Tone Rode, sedanji direktor Družine.

Tudi tu je po besedah o delu za priznanje Republike Slovenije iz strani Argentinske Republike, pogovor stekel o problematiki življenja naše skupnosti.

Seveda je bilo tudi tokrat prisotnih kar nekaj argentinskih Slovencev, med njimi avtor prispevka v zborniku, dr. Andrej Fink, nekdanji predsednik društva Zedinjena Slovenija Franci Žnidar, Pavlinka in Boštjan Kocmur iz društva Slovenija v Svetu, ter direktor Družine in gostitelj srečanja Tone Rode. Obiskal nas je tudi ljubljanski pomožno škof Anton Jamnik, pravkar zadolžen za Slovence po svetu.

O srečanju so pisali tudi v [Družini](#).

ŠKOFJA LOKA, 13. APRILA:

Za zadnje srečanje v tem nizu smo se odpeljali v Škofjo Loko, kjer se nas prijazno čakali Helena Janežič in Sandi Igljučar iz Muzejskega društva ter Mihael Habicht, predsednik Kulturno-zgodovinskega društva Lonka Stara Loka.

Vabilu gostiteljev na ta slovensko-argentinski večer se je odzvala tudi tedanja ministrica

dr. Helena Jaklitsch.

Večer so odprli pozdravi gostiteljev, pa domačega župnika Janeza Šketa in besede ministrice, ki je poudarila dejavnosti Slovencev okoli po svetu za priznanje nove države pred 30 leti.

Nato je Sandi Igljučar, ki nas je že večkrat obiskal v Argentini, predstavil zgodovino in delo naše skupnosti. Zanimivo in poučno tudi za nas same, da si pogledamo v oči skozi pogled prijatelja.

Za njim smo na oder stopili argentinski gostje. Pogovor je vodila Helena Janežič, ki je pogovor razširila tudi na razne bolj argentinske značilnosti naše skupnosti, ki so za Slovence bolj nenavadne.

Pokazali smo naš zbornik, ogledali smo si odlomke dokumentarca, ki je publiko navdušil. Tudi v Škofji Loki se je zbralo kar nekaj argentinskih Slovencev, med njimi bivša pevovodkinja ramoškega pevskega zbora Ex-Corde Marta Selan, do pred kratkim referent Zedinjene Slovenije za šolstvo in voditelj Slomškove šole Marcelo Brula ter nekdanji predsednik Našega doma v San Justu Marjan Grilj. Med publiko je bil prisoten tudi eden od glavnih sodelavcev dokumentarca "Slovenija, zapojmo ti", Martin Selan, ki je v tem času svoje stalno bivališče preselil v Slovenijo. Voditeljica ga je povabila na oder, da je tudi on povedal nekaj besed o njem, publika ga je pa nagradila z močnim aplavzom.

Ob zaključku srečanja so organizatorji izrazili željo, da bi se taka srečanja večkrat ponovila. Da smo se pa resnično počutili kot doma, smo končali z našo pravo izseljensko himno, Slovenija v svetu, katere prvi verz je tudi naslov dokumentarca, ki smo ga predstavili.

Sledilo je skupno fotografiranje, in tudi tu je seveda iz grl spet kot zadnji pozdrav zadonela pesem: *Dokaj dni naj živi Bog, kar nas dobrih je ljudi!*

ZA KONEC:

Vsa srečanja so bila prijazna in zanimiva, obenem pa tudi pozitivna za našo skupnost.

Našim gostiteljem smo v zahvalo izročili naš zbornik, v elegantni škatli pa tudi usb ključek s posnetkom "Slovenija, zapojmo ti!".

Geografska oddaljenost nas morda omejuje, a v tem globaliziranem času to lahko premostimo na več načinov. Med temi so osebna srečanja, kot ta, ki smo jih opisali, še vedno najbolj rodovitna.

Nedvomno je, da naša skupnost potrebuje stike s Slovenijo in s Slovenci, ki živijo okoli po svetu. Mi prav dobro vemo, kako velik je izziv nadaljnega življenja našega "argentinskega čudeža" (ta naziv vedno znova pride na dan na takih srečanjih, čeprav se mu upiramo...) po več kot sedmih desetletjih. Brez novih pritokov ljudi v več kot pol stoletja, ob selitvi številnih članov skupnosti v Slovenijo in druge države, moramo nove energije in ideje črpati tudi zunaj kroga nas samih, da ne bomo stagnirali, da ne bomo obtičali v starih navadah samo zato, ker je kljub vsemu to še najbolj enostavno.

Mariana Poznič

5 LET Svobodne Slovenije na spletu

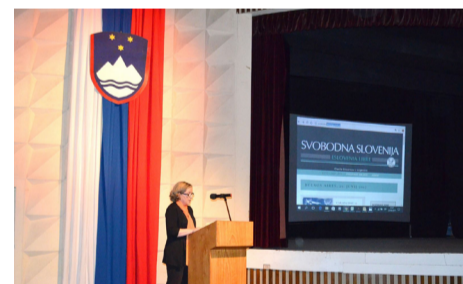
"Spoštovani bralec, pred teboj je Svobodna Slovenija. Ista, a hkrati tudi drugačna.

Čas nezadržno teče naprej, generacije si v njegovem toku podajajo dela, načrte, naloge. Časopis, ki že skoraj sedem desetletij diha v Argentini, smo danes prvič uredili Slovenci, rojeni pod Južnim križem. Želimo, da bo Svobodna Slovenija tudi v bodoče ostala glasilo naše skupnosti ter odraz slovenskega življenja v Argentini. Da bo za prihajajoče rodove ohranjala ideale slovenstva in svobode, ki so navdihnili njen nastanek.

Z veseljem smo sprejeli to odgovornost. Od tebe, dragi bralec, pričakujemo oporo in pozitivne spodbude. In malo dobre volje ob začetku. Veseli bomo tudi sodelovanja v obliki pisnih prispevkov ali denarne podpore. Naš tednik bo izhajal tako dolgo, dokler bo med nami živo zanimanje zanj. Vabimo te, dragi bralec, da nas spremljaš na tej poti!"

S temi besedami smo v soboto, 24. junija 2017, na slavlju dneva državnosti predstavili prenovljeno Svobodno Slovenijo, ki je tisti dan prvič izšla na spletu.

Veseli in tudi ponosni smo, da danes naš časopis še vedno izhaja, da sporoča o življenju in ustvarjanju naše skupnosti!

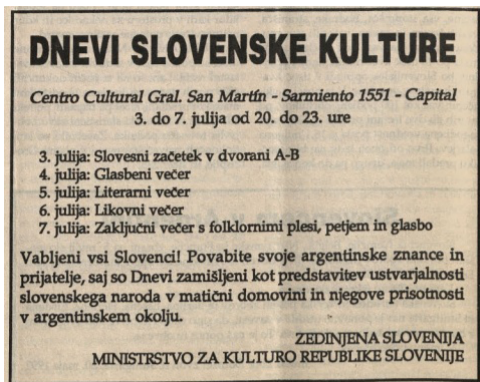

ZBORNIK »ZDAJ GRE ZA SLOVENIJO!« NA SPLETU

Naš zbornik **Zdaj gre za Slovenijo!** je že dostopen iz vsake elektronske naprave s klikom na tej povezavi:

[»Zdaj gre za Slovenijo!«](#)

Okrog Ogle OBLETNICE | Dnevi slovenske kulture (1992)

Pred 30 leti – med 3. in 7. julijem 1992 – so se vršili »Dnevi slovenske kulture«, mogoča manifestacija slovenstva. V buenosaireškem Centro Cultural General San Martín so Slovenci in argentinski prijatelji vseh pet dni napolnili veliko dvorano z okoli tisoč sedeži. Dnevi slovenske kulture so bili zamišljeni kot predstavitev ustvarjalnosti slovenskega naroda v matični domovini in tudi v Argentini. Obenem se je ob prvi obletnici osamosvojitve Slovenije slovenska skupnost želela zahvaliti Argentini za pomoč priseljencem in za naklonjenost in hitro priznanje nove slovenske države. Dneve slovenske kulture je priredila Zedinjena Slovenija s sodelovanjem Ministrstva za kulturo Republike Slovenije. Koordinator dni je bil Lojze Rezelj, Zedinjena Slovenija pa je k sodelovanju povabila tudi staronaseljenke. Iz Slovenije so na dneve slovenske kulture prišli prvi predsednik slovenske demokratične vlade prof. Lojze Peterle in številna kulturna delegacija, med njimi dr. Andrej Capuder, Drago Jančar in Alojz Rebula.

SLOVESNA OTVORITEV »DNEVOV SLOVENSKE KULTURE«

Dnevi slovenske kulture so bili svečano odprti v petek, 3. julija, s petjem argentinske in slovenske himne – pel je zbor Gallus pod vodstvom Anke Savelli Gaser.

Najprej je navzoče pozdravil ravnatelj Centro Cultural San Martín, Alberto de Rosa, zatem so bile prebrane številne čestitke raznih kulturnih in političnih prijateljev Slovencev, med njimi kardinala Quarracina, pisatelja Ernesta Sabata in argentinskih senatorjev in ministrov. Koordinator teh dni Lojze Rezelj je orisal organizacijo ter pomen »Dnevo slovenske kulture«. Pozdravni govor je podal predstavnik ministra za kulturo Republike Slovenije Marko Jensterle, nato je predsednik Zedinjene Slovenije prof. Tine Vivod v nagovoru poudaril prijaznost Argentine do

priseljencev in našo hvaležnost za gostoljubnost. Iz Slovenije je navzoče pozdravil po telefonu tudi minister za kulturo Borut Šuklje. Zadnji govor je podal dr. Andrej Capuder, član kulturne delegacije iz Slovenije, ki je skupaj z Zedinjeno Slovenijo pripravil to kulturno sodelovanje domovine in izseljenstva.

Za zaključek te slovesne otvoritve sta Miha Gaser in Luka Debevec recitala Prešernove Sonete nesreče, Klemen Ramovš pa ju je spremljal na raznih vrstah flavt z glasbeno spremljavo, ki jo je skomponiral njegov oče Primož Ramovš.

Večer sta povezovala Ivana Tekavec in Marko Gaser. V preddverju dvorane in na stopnišču sta bila na ogled dve razstavi: umetniška razstava slovenskih slikarjev in kiparjev v Argentini ter fotografska razstava slovenskega izseljenstva v Argentini.

GLASBENI VEČER

V soboto, 4. julija, so se dnevi nadaljevali z glasbenim večerom, ki sta ga pripravili dirigentki Lučka Kralj Jermanova in Anka Savelli Gaserjeva. Večer je pričel slovenski pevski zbor Gallus, ki je zapel vrsto pesmi slovenskih avtorjev.

Iz Trsta je prof. Tomaž Simčič poslal predavanje o »Kratki zgodovini slovenske glasbe«. Klemen Ramovš je nato podal »Podobe za kljunasate flavte« Lojzeta Lebiča. Sledila je predstava »argentinskih« solistov: Andrej Rezelj, Ani Rode in Luka Debevec so ob spremljavi prof. Ivana Vombergarja na klavirju zapeli šopek slovenskih pesmi.

Iz Slovenije so prišli godci slovenskih folklornih plesnih komadov Trinajsto prase (to ime so si dali, ker so bili vedno odrivani), ki so občinstvo navdušili z živahnimi starimi in avtohtonimi vižami. Sledilo je šest vaj za kljukasto flavto Primoža Ramovša, ki jih je izvedel Klemen Ramovš.

Večer je zaključil slovenski pevski zbor Gallus por vodstvom Anke Savelli Gaser, ki je zapel venec narodnih pesmi iz različnih slovenskih pokrajin.

Celotni spored sta povezovala Sonja Zorko in Marko Gaser.

LITERARNI VEČER

Nedelja, 5. julija, je bila posvečena slovenski literaturi. Večer je imel na skrbi Tine Debeljak, vodila sta pa Alenka Smole in Tone Rode. Organizatorji so večer morali omejiti

na branje odlomkov obširnega opusa slovenskih matičnih in izseljenskih pisateljev. Prevoze so v Sloveniji opravili Irene Mislej in Pavel Fajdiga, v Argentini pa Gregor Papež.

Prebrali so Prešernovo Zdravico ter odlomke Župančiča, Kosovela, Kuntnerja, Pribaca, Balantiča, od tukajšnjih pisateljev pa odlomke dr. Debeljaka, Korošca, Papeža, Debeljaka ml. in Toneta Rodeta.

Slovenski gostje so tudi prebrali odlomke svojih del: Alojz Rebula, Zora Tavčar, Drago Jančar, Aleš Debeljak, Jure Potokar in Andrej Capuder.

Sledile so recitacije pesmi Franceta Balantiča v izvedbi Stanka Jerebiča in ob glasbeni spremljavi Klemena Ramovša.

Za konec večera ja bila prirejena okrogla miza, kjer so pod vodstvom Tineta Debeljaka govorili Alojz Rebula, dr. Andrej Capuder, Drago Jančar, Aleš Debeljak in Tone Rode o doživljanju literature, vplivu političnih sprememb, sodelovanju z argentinsko literaturo in položaju v zamejstvu in zdomstvu.

LIKOVNI VEČER

Likovni večer se je vršil v ponedeljek, 6. julija. Večer sta pripravili sestri Dolinar, povezovali sta pa Andrejka Vombergar in Marijan Loboda ml.

Osrednja točka večera je bilo predavanje univ. prof. dr. Darka Šušteršiča, ki je v svojem obsežnem pregledu slovenske likovne kulture v Argentini predstavil vrsto naših umetnikov. Predavanje je spremljal z diapozitivi umetniških del.

Zatem je flavtist Klemen Ramovš predvajal baročno glasbo na kljunasto flavto. Zaradi pozne ure sta odpadli predavanji dr. Irene Mislej o arh. Plečniku in njegovi šoli ter arh. Marjana Eiletza o slovenski arhitekturi.

V vstopni avli pred dvorano so bila razstavljena dela slikarjev Andrejke Hrovat, Marjete Dolinar in Ivana Bukovca ter kiparjev Ivana Ahčina in Marjana Gruma.

FOLKLORNI VEČER IN ZAKLJUČEK

Zadnji dan slovenske kulture je bil posvečen folklori in zaključku teh dni. Dvorana je bila nabito polna, po cenitvah je bilo navzočih 1500 ljudi, nekaj stotin pa se je moralo vrniti domov, ker niso dobili prostora v dvorani. Večer je pripravil Lojze Rezelj.

Najprej je Mladinski zbor Našega doma iz San Justa pod vodstvom Andreja Selana za-

pel vrsto slovenskih narodnih pesmi. Sledili so narodni plesi, ki jih je predstavila folklorna skupina Pristave pod vodstvom g. Hectorja Aricoja, Slovenski instrumentalni ansambel pa je zaigral izbrano slovensko glasbo.

Godci Trinajsto prase iz Ljubljane so predstavili svojo zanimivo godbo.

Za končno točko večera so plesalci iz Našega doma iz San Justa zaplesali folklorno-baletni prikaz »Štirje letni časi v Sloveniji« v izdelavi ge. Lole Beck.

Za zaključek se je predsednik Zedinjene Slovenije prov. Tine Vivod zahvalil tako nastopajočim kot obiskovalcem. Posebno je omenil zastopstvo iz Slovenije ter razne osebnosti, kot prof. Lojze Peterle in bivši argentinski predsednik Arturo Frondizi ter se zahvalil Lojzetu Rezlju za organizacijo celotnega programa in Tonetu Oblaku za pripravo mogočne scenografije. »Ti večeri so se končali v splošno zadovoljstvo vseh. Veseli smo bili povezave starih in novih naseljencev, Slovencev tu in onstran Atlantika in republik Slovenije in Argentine,« je zaključil prof. Vivod.

Dnevi slovenske kulture so imeli izreden uspeh. O njem so redno poročali tudi slovenski mediji, med drugimi časopisi Delo, Slovenec in Ljubljanski Dnevnik, revija Svoboda na misel in Radio Slovenija. Slovenec je 30. junija 1992 objavil intervju z dr. Andrejem Capudrom, ki je o dnevih slovenske kulture izjavil: »Dnevi slovenske kulture v Argentini so prekosili naša pričakovanja. V centru San Martín nismo pričakovali toliko ljudi. Tudi stiki z oblastmi so bili na visoki ravni. Istočasno je bil v Argentini bivši predsednik vlade Lojze Peterle, ki ga je sprejel argentinski predsednik Saul Menem. Obiskali smo tudi argentinskega kulturnega ministra in Nobelovega nagajenca Esquivela. Posebno pa sem vesel srečanja z Ernestom Sabatom, ki nam je kljub boleznim in visoki starosti odprl vrata. Z njim smo se pogovarjali štiri ure.«

Pripravil: Jože Jan

Viri: Svobodna Slovenija, Zbornik dela v zvezi s ta in ljubezni, Slovenec, STA

Pozdravljeni v Sloveniji!

Prireditev Dobrodošli doma ima že dvanajst let tradicije. Zasnovali so jo na Uradu za Slovence v zamejstvu in po svetu in jo približno dve tretjini tega obdobja tudi sami organizirali. Pred nekaj leti so izvedbo poverili štirim organizacijam, ki imajo v svojem programu skrb za slovenske manjšine in za slovenske skupnosti po svetu. Tako je prireditev v Radovljici 2019. leta izpeljala Slovenska izseljenska matica, naslednje leto je dogodek zaradi epidemije odpadel, lani je imel osrednjo vlogo za izvedbo v Ribnici Svetovni slovenski kongres, letos, ko bo osrednje dogajanje v Novem mestu, pa je skrb za celotno prireditev prevzela Rafaelova družba.

Celotna prireditev Dobrodošli doma praviloma traja od četrta do nedelje, časovno pa se veže na dneve okrog izseljenske nedelje, ki jo vsako leto obhajamo na prvo nedeljo v juliju.

Letos bo zaradi nedavnih volitev in nove sestave parlamenta odpadlo vseslovensko srečanje v državnem zboru, ki ga v četrtek pred omenjeno nedeljo priredi državnozborna komisija za Slovence v zamejstvu in po svetu. Vsako leto znova so udeleženci z vsega sveta ugotavljali, da se mnogo težav in predlogov, ki se na ta dan predstavijo slovenskim oblastem, nekako pozabi do naslednjega leta, ko se potem scenarij v dobršni meri ponovi. A kljub temu ima navzočnost in možnost nastopa v hramu slovenske demokracije velik simbolni pomen in je škoda, da letos tega »svetovnega slovenskega parlamenta« ne bo.

Vseeno se bo program tudi letos začel že v četrtek pod večer v Narodni in univerzitetni knjižnici v Ljubljani. Z vodstvom po razstavi in koncertom bo posvečen vlogi arhitekta Plečnika. V petek bo v Novem mestu

posvet o slovenskih migracijah na območju nekdanje Jugoslavije, popoldne pa bomo s predavanjem o slikarju Maksimu Gaspariju odprli več razstav. Osrednje dogajanje bo v soboto popoldne, ko bodo nastopale slovenske skupine tako rekoč celega sveta, koncert pa bodo izvedli Prifarski muzikanti. Celoten program si lahko preberete na naslednjih straneh, tako kot tudi lep zapis o dolenski prestolnici spod peresa dr. Staneta Grande.

Na vsak način bi bilo prav, da taka prireditev, čeprav obsežna in bogata, ni samo enkratni impulz, ki potem na hitro izzveni. Vsaj v času dopustov smo prebivalci vseh treh Slovenij povabljeni, da več mislimo drug na drugega in se, če je le mogoče, tudi srečujemo. Naslednja možnost za to bo sedmega avgusta, ko bo tradicionalno višarsko romanje rojakov iz zamejstva, zdomstva in iz Slovenije. Tudi

ta program najdete na naslednjih straneh. Še posebej lepo vabljeni torej v Ljubljano, Novo mesto in na Svete Višarje!

Lenart Rihar
Naša luč, 2022

KOLEDAR

3. julija ob 17.00

Poslovilna predstava igre »Jeklene Magnolije« na Pristavi

16. julija ob 20.30

Predstaviteljski film »To smo mi«, ob 60. obletnici Mladine Našega doma

6. avgusta

PGV Pevsko glasbeni večer

7. avgusta

Misijonska veletombola

30. OBLETNICA IZSELJENSKEGA DRUŠTVA SLOVENIJA V SVETU

– 28. tabor Slovencev po svetu –
Slovenija v svetu pred 30 leti in danesv nedeljo, 3. julija 2022, ob 17. uri
v Zavodu sv. Stanislava,
Štula 23, Ljubljana Šentvid.

**JEKLENE
MAGNOLIJE**

ROBERT HARLING

POSLOVILNA PREDSTAVA
PRED POTOVANJEM V SLOVENIJO

V REŽIJI MARUČE ZURC

3. JULIJA 2022
17.00

REP. DE ESLOVENIA 1847

PO PREDSTAVI NA RAZPOLAGO VEČERJA
Prijave pri ERIKI
11 2619 4443

REPUBLIKA SLOVENIJA
URAD VLADE ZA SLOVENCE V
ZAMEJSTVU IN PO SVETU

53. PGV

6. 8. 2022

sdosfz

“ ZA RAZMISLEK IN NASMEH ”

“En dober pregovor na dan, prežene slabo voljo stran”

PREGOVORI IN CITATI

POTOVANJE

Rast 51. in nogometna ekipa Zedinjena Slovenija se odpravljata na potovanje v Slovenijo. Koliko prijateljev in sorodnikov bi želelo potovati z njimi! Potovanje pomeni veliko več kot le obisk nekega mesta ali države. Potovanje širi naša obzorja in krepi našo kulturo. Že veliki cerkveni učitelj sv. Avguštin je zapisal »svet je kot knjiga in vsak, ki ne potuje prebere le eno stran«.

Kako lepo je Ivan Cankar v črtici opisal svoje spomine na prvo potovanje v Ljubljano: »Predvečer tistega dne, ko sem se prvič napotil v Ljubljano, je bil zame kakor velika sobota ali sveti večer.

Moja otroška mladost ni bila prijazna. Spominjam se do svojega tretjega leta; a če mislim in štejem, naštejem le malo veselih dni. Morda so moje oči prezgodaj izpregledale, je moje srce prezgodaj dozorelo, tako da sem videl in občutil trpljenje že v tistem času, ko sije drugim še sama brezmadežna pomlad. Zgodaj sem ugledal materine solze in zgodaj sem jih razumel.

Pot v Ljubljano mi je bila kakor potovanje v obljubljeno deželo — iz bridkosti v veselje, iz teme v luč. Zdelo se mi je, da bo kar mahoma konec vseh skrbi, da se bo to oblačno nebo zjasnilo ne samo nad menoj, temveč

nad nami vsemi in nad vsemi blagimi ljudmi. Tisto noč dolgo nisem mogel zaspiti od samih prijetnih misli; in ko sem zaspal, so bile moje sanje svetle in sladke. Prav nič, niti sence ni bilo v mojem srcu tiste bolečine, ki jo občutijo drugi ob slovesu od rodne doma in od zgodnje mladosti.

Zjutraj sem se vzdramil zelo rano, še preden je sijalo sonce. Hladno jesensko jutro je bilo, nebo so zastirale goste bele megle. Kar nakratko sem se poslovil od očeta, od bratov in sester, komajda sem jih pogledal; kajti mislil sem ves čas le na obljubljeno deželo ter sem gledal, govoril in hodil kakor v lepih sanjah. Nikoli mi niso bile noge tako lahke in poskočne, kakor takrat ko sva šla z materjo k vozniku, veseljaškemu starcu, ki je vozil vsaki teden po dvakrat v mesto.«

O potovanjih pa tudi govorijo pregovori in citati:

• Kdor ne potuje, ne pozna vrednosti ljudi. (mavrski pregovor)

• Na starost boš bolj razočaran nad stvarmi, ki jih nisi naredil, kot nad tistimi, ki si jih naredil. Torej potuj, odpluj iz varnega pristana. Ujemi vetrove v tvojih jadrih. Razišči. Sanjaj. Odkrivaj. (Mark Twain, ameriški pisatelj in humorist)

• Tisoč milj dolgo potovanje se začne z enim samim korakom. (Lao Ce, kitajski filozof)

• Odpotujite dovolj daleč, da srečate samega sebe. (David Mitchell, angleški pisatelj in esejist)

• Ne potujemo, da pobegnemo od življenja, ampak da nam življenje ne uide. (Neznani avtor)

• Kdor je zunaj svojih vrat, ima najtežji del svojega potovanja za seboj. (Nizozemski pregovor)

• Avantura je vredna truda. (Aristotel, starogrški filozof)

• Najboljše potovanje nas vedno pripelje domov. (Neznani avtor)

• Nikoli ne potij z nekom, ki ga nimaš rad. (Ernest Hemingway, ameriški pisatelj in novinar)

• Potovanje nas naredi skromne, vidimo namreč, kako majhen del sveta zasedamo. (Gustave Flaubert, francoski pisatelj)

• Kdor hoče varno potovati po svetu, potrebuje sokolje oči, oslovski ušesa, opičji obraz, svinjski rilec, kamelin hrbet in jelebove noge. (Španski pregovor)

Izbral: Jože Jan

**to
smo.
mi**

DOKUMENTARNI FILM
OB 60. OBLETNICI
MLADINE NAŠEGA DOMA

sobota, 16. julija ob 20.30 uri
Naš dom San Justo

VSI LEPO VABLJENI!

**68. Misijonska
tombola**

7/8/2022

Sprejemamo dobrotke in finančno podporo. Bodimo velikodušni! Estamos recibiendo donaciones de dinero y premios para la tómbola. ¡Seamos generosos!

Kontaktirajte se s predsednikom svojega doma. Comuníquese con el presidente de su asociación.

ali / ó

Lučka Makek: 11 3175-0822
Regina Truden Leber: 11 4148 6228
68.misijonskatombola@gmail.com

Svobodno Slovenijo podpirajo

REPUBLIKA SLOVENIJA
URAD VLADE ZA SLOVENCE V
ZAMEJSTVU IN PO SVETU

briganti
PREMIUM LEATHER SHOES

KOPAC S.A.
Fábrica de tubos y envases de cartón

GOLOMAX
SUPERMAYORISTA DE OFERTAS

Antonio Podržaj e Hijos S.R.L.

CKC
LABORATORIOS CKC
ARGENTINA S.A.

CA
CONSULTORES
ASOCIADOS

Grupo HZ

oblak®